

O zemljiškem davku po novi postavi.

Iz Dolenskega nam je pisal 23. junija gospodar J. J—č sledeče:

„Kmetje smo unidan, ko so nam „Novice“ nazna- nile tarife iz Krškega okraja, vsi omamljeni strmeli. Hvala jim zato, da so nam povedale, kako stoji ta reč. Zdaj pa lepo prosimo mile nam „Novice“, naj nam na- znajo še to, kam se imamo obrniti kmetje in kje pomoči iskati, da se nam olajša davkovsko breme in da ne pridemo še v večje težave“.

Odgovor na prošnjo. — Na Dunaji izdana knjižica „o postopanju pri pritožbah“ (über das Verfahren bei Reclamationen) razjasnuje to stvar blizo tako-le: De- želna komisija ima po §. 31. postave za uravnavo zemljiškega davka od 24. maja 1869. leta dolžnost, raz- glasiti dotične tarife in pri vsacem županstvu nabiti dati. §. 32. pa se dalje glasi tako-le: „Pritožbe so- sesk in velicij posestnikov*) se morajo zadnji čas v 6 tednih dotični okrajni cenilni komisiji pismeno izročiti, ta pa jih ima s svojim mnenjem de- želni komisiji podati“. — Tako tudi stoji v §. 39. do- tične instrukcije pod napisom: „navod“ (Anleitung). Ta „navod“ pa družega ni, kakor prepis postave, ki pa še popolnoma resničen ni.

Kar tedaj gori omenjeni §. 32. o pritožbah ve- leva, je toraj zelo težavno delo in skor da nemogoče; kako neki more lastnik zemljišča s tarif, za celi ve- liki okraj (kanton) na tabli ali na zidu županovem nabitih, posneti to, kar ravno njega zadeva, če mu ni pogled dovoljen v podlage, na ktere se tarifa ali cenitev njegovega davka opira. Da pa lastnik sme tirjati, da se mu te podlage pokažejo, to ne stoji za- pisano v gori omenjenem §. 32. Če je c. kr. okrajni glavar, kot predstojnik okrajne cenilne komisije, dobro- voljen in ga lastnik za to ponižno prosi, mu to utegne pokazati, siliti ga pa nobeden ne more. Če se potem nare- dijo pritožbe, mora se dalje vedeti to, da pritožbe zoper krivične tarife morajo, da obveljajo, temeljito spričane in dokazane biti. „To ni prav“, — „to je previsoko“, — „to ne spada v to vrsto“ — samo take pritožbe nimajo nobene veljave. — Al recimo tudi, da okrajni glavar dovoli lastniku pogled v cenilne spise, ki so od leta 1870. do danes večkrat predrugačeni in popravljeni bili in je vse v nemškem jeziku na- rejeno, kaj bo kmet počel pri celih kupih nemških spisov?

Vsakdo menda vidi iz tega ogromne težave pri- tožeb. Temu pa ni druga pomoč, kakor ta, da

1) vse soseske v smislu §. 32. za to prosijo, da se jim vsi cenilni spisi na ogled odpró, referentom pa ukaže, da ljudem odgovor dadó na njihova vprašanja; 2) da morejo soseske veljavne pritožbe deželni komisiji vlo- žiti, naj skupaj najamejo pravega izvedenca, ga pooblastijo za svojega zastopnika, in se ve da dobro plačajo za veliko delo; 3) da pa dosežejo dovoljenje ogleda cenilnih spisov, naj se soseske, že predno razpiše deželna komisija čas reklamacij ali pritožeb, obrnejo do deželnega odbora, da se on za to dovoljenje potegne pri c. k. finančnem ministerstvu.

To je svét, ki ga vsled gori navedene knjižice damo našim ljudem, za ktere pride po novi postavi nov zemljišk davek. Naj si te nasvete k srcu vzamejo naši kme- tovalci, da ne bo prekasno. „Po toči zvoniti, je zastonj“

Tiste tarife pa, ki so jih unidan razglasile „Novice“, so se poslale le okrajnim cenilnim komisijam v prevdarek. Ti moške naj še enkrat pretresejo svoje delo. R.š.

*) Kdo je „veliki posestnik“ po §. 32., nam ni jasno. Ali je ta, ki je v „deželno zemljiško knjigo“ vpisan, ki pa mnogokrat manj posestva ima, kakor premožni veliki kmet, ali je kdo drug, ki veliko davka plačuje.

O zadevah novega zemljiškega davka.

Odgovor na interpelacijo zastran uravnave zem- ljiškega davka.

Kakor soud deželnega komisijona za to opravilo rad odgovarjam na interpelacijo v zadnjih „Novicah“, pa samo v svojem imenu na navedeno vprašanje.

Po postavi od 24. maja 1869. leta se imajo mno- žine in cene, pa tudi stroški pridelkov izračunati po počeznih (srednjih) zneskih od leta 1854. do 1869., ker tudi pozneje se imajo premembe postavno od 15 do 15 let vršiti. Deželni komisijon je vse obširne spise okrajnih komisijonov po baronu Apfaltrernu, g. Behmu in meni dal pregledati in nazadnje sklenil, naj račune po danih vodilih in opazkah še enkrat pregledati in oziroma popravijo, ker se ne vjemajo v vsem z dejan- skimi razmerami in ker gledé na rodovitnejše dežele se nasvetovane tarife kažejo prenapete, čeravno so jim tudi po davkoplačnikih izvoljeni zaupniki tu in tam pritrjevali. *)

Naj toraj povem, na podlagi katerih številc je okrajni komisijon za okolico Ljubljansko tarife nasvetoval. Glavni faktorji ali podlaga tem računom so bili: a) množina pridelkov od 1854. do 1869.; b) cena teh pridelkov; c) vsi stroški obdelovanja. Po takem bi se pridelalo

pšenice na enem oralu od 10 do 16 vaganov, po 4 gold. 84 kr. (v Ljubljanskem mestu pa le 4 gold. 5 krajc.);

slame od 20 do 40 centov po 76 kr. (v mestu le po 35 kr.);

rži od 13 do 16 vaganov po 3 gold. 35 kr. (v mestu po 2 gold. 50 kr.);

slame od 20 do 40 centov po 60 kr. (v mestu po 35 kr.);

ječmena od 12 do 20 vaganov po 2 gold. 62 kr. (v mestu po 2 gold. 20 kr.);

slame od 18 do 25 centov po 76 kr. (v mestu po 31 kr.);

ovsa od 10 do 20 vaganov po 1 gold. 25 kr.;

slame od 12 do 30 centov po 76 kr.;

koruze 20 do 30 vaganov po 3 gold. 6 kr.;

slame od 10 do 20 centov po 69 kr.;

prosa od 12 do 20 vaganov po 2 gold. 76 kr.;

slame od 24 do 40 centov po 76 kr.;

ajde 12 centov po 2 gold. 73 kr. (v mestu 6 centov po 2 gold.);

slame od 10 do 15 centov po 76 kr. (v mestu do 15 centov po 31 kr.);

krompirja 90 do 120 vaganov po 1 gold. 7 kr. (v mestu do 100 vaganov po 1 gold. 13 kr.);

repe od 60 do 100 vaganov po 83 kr. (v mestu do 80 vaganov po 32 kr.);

repnega zelišča 6 centov po 69 kr. (kar še je le Radoljski komisijon v račun vzel);

korenja od 50 do 80 vag. po 83 kr. (v mestu do 50 vaganov po 41 kr.);

zelišča od 4 do 8 centov po 69 kr. (kar sta tudi samoomenjena dva komisijona računila);

suhe detelje od 67 do 95 centov po 1 gold. 12 kr. (v mestu do 50 centov po 80 kr.);

sladkega sená od 14 do 30 centov po 1 gold. 12 kr. (v mestu do 32 centov po 70 kr.);

kiselega sená od 20 do 40 centov po 94 kr.;

mešanega sená od 15 do 30 centov po 94 kr.;

*) Žalibog, da mnogi tacih mož, katerim so naši gospo- darji zaupanje skazali, da so jih v okrajno komisijo volili, ne vedó, kaj delajo. Vred.